

d'Espanya (sinó *nābr*), mentre que *wād* pertot s'aplicava només a cursos fluvials secs o de llit molt ample.

Babaluet, V. *Babalbelet*

El BABER o BABEL

Així, com a nom d'una platja d'Alacant. Nom no recent, car en la variant *El Baber* ja figura, en el S. XVI, en el *Derrotero* d'Alonso de Contreras;¹ no essent apellatiu el mot, l'ús amb article fa sospitar que estigui per *Albaber* i tingui algun enllaç àrab; si bé no és gaire fàcil tenir en compte que l'àrab no admet arrels amb repetició de la consonant inicial, *b* etc.

No és arbitrari recordar-se a propòsit d'aquest nom, del cogn. *Babiloni*, que és certament d'extracció morisca: *AlcM* el registra només en cinc pobles de la Pna. de Cast. i dos més de valencians; però a Mall. s'ha tornat *Bibiloni* (mall., *DAG*); *JMBover* (*BiEBal*, § 131-3), aplega biografies de quatre o cinc escriptors o funcionaris d'aquest nom en els anys 1679, 1695, 1702, 1713, 1802, 1838; i ja trobem *Bibiloni* en el S. XIII com a cognom de Sta. M. del Camí (*BSAL VIII*, 347b).

Hi fa eco Portugal, on *Babilom* consta com a cognom en el S. XIII (Viterbo, Cortesão, Leite). L'exclusivisme geogràfic d'aquestes dades, invita a creure que es tracta d'un derivat àrab gentilici, del nom antic de la ciutat mesopotàmica, i a descartar la suggerència que pugui ser-ne una imitació de font cultista bíblica.² Essent *Babylon* la forma primitiva,³ podem suposar que se'n formés en àrab un gentilici tipus nisba *babilūnī*, perfecta base fonètica per al cognom mall.-val. i el portuguès. Però es veu que des d'aquest **babilūn(ī)* l'àrab vulgar n'extragué un derivat regressiu, escapçant-li *-n*, que en àrab és la desinència del plural: car *PAlc* registra aquesta forma mutilada com a nom hispanoàrab de Babilònia (113a16): seria, doncs, *Bābil*, que ell escriu *bibil*, però més clàssicament es pronunciaria *Bābil* o *Bābil* amb altra accentuació: alternativa natural essent derivat regressiu.⁴

Sospito, doncs, que d'aquí vingui *Al-babel* o *el Babel*, el nom de la platja alacantina; la variant *Baber*, per l'equivalència morisca *r = l*.

¹ Escrit *El Baver* (*GGRV*, text i mapa hidrogràfic, *IGC* '10 × '19-20). No crec que s'hi relacionin l'antic *bāber* 'bavarès' (a. 1332, *BABL* v, 291), ni una «caseta *babierèta*» que anoto a Torrent. — ² Prop de Guardamar de Segura (xxxvi) hi havia un vell edifici (avui destruït) per nom *La Babilònia*: aquest sí que deu ser-ne flex cultista i no relacionat amb el *Babel* d'Alacant. Que aquest no ve de la «Torre de *Babel*» ja es veu per la variant *Baber* i per l'ús amb article. — ³ L'Arxipreste de Hita usà *Babilón* (en rima) com a nom de la ciutat. Leite ens recorda l'ús popular, documentat en Terenci, «ille Babylo» 'aquell ricatxo, aquell nabab' (*Adelphi*, 915) i en el brasiler *babylónio* «muito grande». — ⁴ Que d'aquí pogués sortir també un *Baibles* menorquí no és in-

concebible fonèticament ni tampoc clar; però el fet que no tinguem notícia d'aquest nom d'accident litoral, te. Fornells, més que pel *Derrotero* de l'andalús Contreras (*BRAE* xc, 237) obliga a augmentar encara més la reserva.

BABI

Mas important i antic de la Parròquia de Ripoll (xiii, 145): avui parcel·lat en dos: *el babt de Dalt* i *el B. de Baix*, i quan parlen dels dos alhora: *Els Babins*; duplicats veïns (20 per antiga extensió més vasta del mateix lloc?) «*El Babí Gros*» i «*El Babí Xich*» figuren també com a veïnats del te. de Besora. «*Casa de Babí Gros*», C. Aug. Torras (*Pir. Cat.* iv, 70). Com a num de la muntanya d'entremig, ja en el S. x: «serra de *Bevini*» doc. de 955 (Monsalv. xv, 73), «*Serra Bevini*» a. 960 (Udina, *Arch. Cond.* S. X, p. 312). Seria, doncs, *Bevi* ortografia millor. Origen incert. Segurament un NP germànic, probablement *BEWİN* format amb l'arrel *BAW/BIB-* (19 noms en Först.) en composició amb el fecund element *-WİN* (243 noms en Först.). Hi ha també «*Can Bevi*», gros i antic mas en el terme de Sant Pere de Riu damunt Pineda de la Costa.

La Babiu (Aneu), V. *Bivils*

Los BABOIXOS

Partida de Falset (*babóixos*, xiii, 9.6). En singular, Serra de *Baboix*, ja figura entre les afrontacions de *Falset* en la donació de Falset que fa Albert de Castelvell l'any 1168, en el límit Nordoest d'aquell terme, llavors erm, enumerat darrere Siurana, Uildemolins i la Sentiu: «in torrente de la *Sentid*, sive in illa Serra de *Baboix*» (Font Rius, *C.d.p.*, § 133.17).

No es comprèn com es pogué formar com a compost o derivat de *boix* (mata inusitada en aquest terme), potser aquest mot no hi té res a veure, o només hi intervingué per contaminació. Més aviat, d'un NP àrab. A Algèria es registren *Babūš*, *Bebīš*, *Ba'buš* (berebers tots ells? no havent-n'hi arrel en àr.); o bé *Ba'ūš*, o *Bu'āša*, i fins es podria considerar l'arrel antropònima *b'ōg* (Hess), d'on *Ba'ōūg* (*GGAlg*). La *-b-* repetida, potser a base d'un compost amb (*A)bu-*.

Més probable em sembla encara que es tracti d'un nom de planta usual en àrab, especialment en la forma que ens consta com hispanoàrabiga: *bābung* 'camamilla', *RMa* 34 (amb var. *baibung*) (totes dues p. 277; «*babonége* mançanilla», *PAlc* 305.39); Dozy (*Suppl.* i, 47b, sense adonar-se dels testimonis hispanoàrabs) recull *bābūnāq* en el botànic tunisenc Abenalbaitar com a usual a l'Àfrica del Nord per a una mena de camamilla, i *bābūnağ*, traduït «cotula», segons Boqtor i Prax;¹ i «*Melampyrum parvum*» segons Rauwolf (1582): aquests dos són viatgers pel Sàhara algerià.

Que el NL de Falset ve del nom de planta ho indica també l'ús amb article plural (*Los Baboixos*); *-ung*